

Beyoğlu Anadolu İmam Hatip Lisesi

MAHLAS

İki Aylık Kùltür Edebiyat Dergisi

Sayı 20 / Mart-Nisan 2020

İMTİYAZ SAHİBİ

Beyoğlu Anadolu İmam Hatip Lisesi
Adına Okul Müdürü
Mahmut Yelek

TETKİK EDEN

Süleyman Ocakcı

EDİTÖR

Muhammet Yusuf Kutlu
Furkan Emre Karabulut
Ömer Faruk Kekilli

YAZAR-ŞAİR

ALBÂNÎ - Musab Ergani
KALIN - M. Yasir Demirkol
HAYYAM - Ömer Faruk Kekilli
YÂRE - Mustafa Eray Karabulut
SEMAVER - Mehmet Fatih Tiftik
BARSLANİD - Ömer Faruk Büyükarşlan
MERDÜMGİRİZ - C. Mehmed Akif Balcı
OLDUKÇA KALIN - Selman Turan Toker
BEYEFENDİ - Furkan Emre Karabulut
MÜMTAZ - Semih Serkan Albayrak
MUKADDİM - Ömer Faruk Sunar
TIRINK - Muhammet Ali Tırınk
ERRAN - Emin Eren Zeybek
KUTLU - M. Yusuf Kutlu
RİYÂZÎ - Yasir El Sakka
HERHANGİBİRİ - Mahmut Sami Ertürk
RÂSİM - Muhammed Berkay Alaca
NECM - Muhammed Halil Yıldız

dergimahlas@gmail.com

Editörden

*“İçimde ve evlerde balkon
Bir tabut kadar yer tutar
Çamaşırlarınızı asarsınız hazır kefen
Şezlongunuza uzanır ölü”*

Bizi Mahlas'la buluşturan Rahman'a hamdolsun.

İnsan her an bir imtilhanın içindedir. Dünyaya gözlerini açtığı ilk andan kapadığı son vakte kadar kendi hayatını şekillendiren bir imtihanda... Son günlerde korona yüzünden evlerinden çıkmadan yaşamını devam ettirmekte olan biz insanlar hayatımızın aslında ne kadar ferah olduğunu bu ferahlık bizden alındıktan sonra anlamış bulunmaktayız.

Rabbimizin bizlere tekrardan yeryüzünde özgürce dolaşıp kendisine şükretme fırsatı vermesi temennisiyle...

içerik

Bir Garip Roman	06
Kalınlığa Güzelleme	11
Üç Kuruşluk Adam	14
Genç Werther'in İmanı	17
Leylandi	20
Acılara Dayanamamak	23
Mantık Safsataları	25
İsmet Özel Faşist midir?	28
Hiçliğin Paradoksal Tanımı	31
Ev	32
Acı	34
Polina	36
Karalama	38
Canavar	40
Ömür İmtihanı	44
Paltomda İs Kokusu	45
Muhtacım Affına	46
Şiir	47
Tabutumuz	48
Ana Renk	49
Pir-i Şirin'il Hâdim	50
Karanlık	53

Fotoğraf: KUTLU

Bir Garip Roman

(Romanımızın birinci bölümü Mahlas dergisinin 19. sayısında yayımlanmıştır.)

İkinci Bölüm

“Ben de mi böyle uykusuz kalacaktım?”

Orhan Veli Kanık

Çok zaman uykularım yarım kaldı. Yeni umutsuzluklara yelken açtım her sabah. Doğan her yeni gün, benim felaketimdi. Saçıma birkaç beyaz daha ekledi. Kusurlarımın farkında olduğum kadar, kavga ettim onlarla. Her sabah... Sırtımdaki yük arttı. Belimdeki ağrının sebebi acaba bu mu? Bilmem... doktorlar fitik dedi fakat... onlara itimat edenim görmedim henüz.

Uykuya dalmak uyumaktan daha güç. Her gün yatağıma uzandığımda saçma düşüncelerimle boğuşuyorum. “Bugünü neden yaşadım, uyandığımda

niçin dışarı baktım, kirli sokaklarda akşama kadar aylak aylak gezmemin sebebi neydi?” Sorular zihnimde yankılanıp duruyor. Bu sorular da çok canımı yakıyor. Aslında boğuşamıyorum. Ben, bu savaşı kaybediyorum, boğuluyorum. Zihnimdeki düşünceler, ilmiği boynuma geçirmiş bir kere, kurtulmam imkânsız.

Her gece bir kez daha, bir kez daha boğuyorlar beni. Hak ettim mi acaba? Bunu bile bilmiyorum. Bildiğim tek bir şey varsa o da uyuyamadığımdır. Çünkü sürekli yüzleştığım tek gerçek bu. “Uyumak için koyun saymak kâfi değildir.” Çitin üzerinden atladığını hayal ettiğim her bir koyun, o sırada derin bir uykudayken ben neden değilim? Evet... bir soru daha. Zihnimin içinde bir çıkmaz sokak daha. Ah... şu zihnimin haritasını bir elime geçirsem... Benden mutlusu olmazdı.

Acaba zihninin çıkmaz sokaklarına hiç uğramayan insanlar var mıdır? Allah'ım bu sorular beni çıldırtacak. Her gün biraz daha delirdiğimi hissediyorum. Belki de kurtuluşum deliliktedir. Her zaman rastladığım, çocukların dalga geçtiği o adam; belki de benden daha mutludur. Fakat mutluluk kurtuluş mudur? Mutlu insanlar özgürler mi? Ah...

Ben özgür olamıyorum, en azından gözlerim mutlu olsaydı. Şöyle, gönül rahatlığıyla birazcık uyuyabilseydim. Bir ke-recik olsun başımı yastığa koyduğum an, kendimi düşlerin içinde bulsaydım. Hem artık düş ayırt etmeyi de bıraktım. Yeter ki uyuyayım, kâbus görmeye de razıyım. Rahmetli babamı, babamın hâlâ yaşadığını zanneden annemi görmeye de. Uyandığımda gözyaşı dökmeceğimi bilmeme rağmen... Her şeye razıyım. Sadece sekiz on saat deliksiz bir uyku istiyorum. Çok mu? Bu yaşadıklarım bana reva mı? Bilemiyorum. Artık düşünme yetimi de kaybediyorum sanırım. Boğazımda düğüm düğüm hüznün. Uyuyamıyorum, ağlıyorum. Kurtarın beni, mutlu etmenize gerek yok.

Feryadıma kulak veren yok mu? Yalnız mıyım bu karanlık odada? Pencereden odama giren ışık, sen de mi yardım etmeyeceksin bana? Geceleri seni bahane edip uyumadığım için mi kızgınsın? Ne olur affet beni,

yardıma muhtacım. Hem yardım edersen belki, cebime saklayıp uzak yerlere götürürüm seni. Sıkılmışsındır her akşam benim odama misafir olmaktan ki ben bile sıkıldım. Hadi, yardım et bana. Uzaklara gidelim beraber. İstersen annem de bizimle gelir ama istemezsen de anlarım seni. Lütfen, lütfen!... Bunca zamanlık tanışıklığımızın hatırına, yardım et bana. Uyumama yardım et!...

Peki ya sen, sen; sevgili yatağım? Sen de mi yardım etmeyeceksin bana? İçimdeki sağlam kalan yerleri de bir bir yakan bu yangını, izlemekle mi yetineceksin? Herkes gibi... Fakat sen herkesten farklısın. Bunca yıllık dostluğumuz yalan mı yoksa? Biliyorum, sen de kızgınsın bana. Uykusuz gecelerimde ışık kadar olmasa bile seni de çok suçladım. Özür diliyorum, tüm kalbimle özür diliyorum. Beni rahatsız ettiğini düşündüğüm için, tüm gece üzerinde bir o yana bir bu yana dönüp durduğum için özür diliyorum. Hadi affet beni, güzel bir uykuya dalayım seninle. Eski günlerdeki gibi... Hadi!... Seninle bir anlaşma yapalım. Sen benim uyumama yardımcı olacaksın, ben de seni tamir ettireceğim. Eminim kırık yerlerin çok ağrıyordur. Belimden biliyorum bu acıyı, anlıyorum seni. Hadi anlaşalım seninle, yarın tamirciyi arayacağım. Bir daha sana kötü davranmayacağım. Yeter ki affet beni, bir gece uyuy-

yabileyim, bir gece...

Yastığım, seni ikna etmeye çalışmayacağım. Yatağım bile yardımcı olmuyorsa bana, sana bir şey söylemeye hakkım yok fakat ne olur bir gece uyumama yardım etseniz, ne kaybedersiniz ki? Neyse ne... sözümü çiğneme-yeceğim. Bir kez daha yalvarmayacağım. Seninle ilgili de güzel planlarım vardı ama açıklama-yacağım. Neden mi? Bilmiyorum. Sanırım artık sizlerden sıkıldım.

Aslında yakın zamanda edindiğim iki dostum daha var. Belimdeki ve başımdaki bitip tükenmez ağrılar. İkisinin kardeş olduklarını düşünüyorum. Belki şekilleri farklı fakat hayat vizyonları aynı. Şimdiye kadar onlarla pek iyi anlaşmamış olabilirim ama bundan sonra iyi anlaşacağıma eminim.

Belimdeki ağrıyla (Doktorlar haklıysa, ki haklı olduklarını düşünmüyorum, buna fitik da diyebiliriz.) tanışmamız daha eskiye dayanıyor. Başımdaki ağrıyla ise uykusuzluk nöbetlerim sırasında tanıştım. Sanırım baş ağrım birazcık kaypak. Bir gece uyuyabilsem gidecekmiş gibi hissediyorum. Oysa bel ağrım öyle değil. Daha okul yıllarımda arkadaş olacağımız belliydi. Şimdi ise ayrılmaz bir ikili olduk. Ona “zaten halkımızın ortak rahatsızlığı” deyip kendimi avutamıyorum. Çünkü artık ben o halktan bir kişi miyim, bunu bile bilmiyorum. Neden mi? Onlar uyuyabiliyor, ben ise uyuya-

mıyorum. Nasıl aynı topluluktan olabiliriz?

İtiraf ediyorum, eskiden ben de onlardan biriydim. Takım elbiseli adamların her söylediğine inanır, üstelik onları duyunca heyecanlanırdım. Televizyonda yayınlanan tartışma programlarını seyrederek, her seferinde destekleyecek veya küfürler savuracak birilerini bulmakta hiç zorluk çekmezdim. İtiraf ediyorum, ben de birkaç tanıdıkla karşılaştığımda futbol veya siyasetten başka bir şey konuşmazdım. (Ha buna bir de dedikodu yapmayı ekleyebiliriz.) İtiraf ediyorum eskiden benim de umudum vardı. Şu olursa, bu gerçekleşirse kavuşacağımız sonsuz refah-tan bahseder, kendimi tatmin ederdim ve her şeyden önemlisi, itiraf ediyorum ki ben de eskiden uyuyabiliyordum. İnanabiliyor musunuz? Herkes gibi, herkes kadar... Uyuyabiliyordum, eskiden...

Şimdi ise değil futbol ve siyaset, herhangi bir konuda konuşmaya gücüm yok. Yalanları dinlemek istediğimi hiç zannetmiyorum. Umudum yok, uykum çok... Boğuluyorum, uyuyamıyorum.

Fakat bana bir tercih hakkı tanınsa, “Eski hayatın mı, yeni hayatın mı?” dense her şeye rağmen şimdiki yaşantımı tercih ederim. Eskiden olduğum gibi olacağıma uykusuz kalmayı yeğlerim. Her ne kadar beni boğsa da uykusuzluğum, eski ben gibi

sinsi değil. Her gece beni kıvrandıracağını zaten biliyorum. Belki de sırf onun için kendime bahaneler uyduruyorum. Evet, evet! Onunla aramı bir düzeltsem başka sorunum kalmayacak. Özgür olmasam da belki mutlu olurum. Diğer insanlar kadar, onlar gibi değil...

Beni sürekli kıvrandıran bu uykusuzlukla aramı nasıl düzeltereğim? Geceleri uyumak için yatağa hiç girmesem, uymaya teşebbüs bile etmesem acaba suyuna gitmiş olur muyum? Yoksa bu onu daha çok mu sinirlendirir? Sanırım bu soruların cevabını da hiçbir zaman öğrenemeyeceğim. Bir uyusam hepsini düşünür, bulurum fakat her yatağa girdiğimde o gün yaptıklarım ve yapmadıklarım aklıma gelmeye devam ediyor. Pencereden içeri giren şu ışık, kırık yatağım, fazla alçak yastı-

ğım ve bitmek tükenmek bilmeyen baş ve bel ağrılarım bana müsaade etmiyor. Hayır, hayır... bunlar sadece bahane. Başka bir sebep olmalı.

Evet, ben bu sebebi biliyorum. Saçma düşünceler ve bitmeyen sorular... Boğazıma bağladıkları şu ilmiği bir çözssem rahatlayacağım. Şu fikirlerden, sorulardan bir kurtulsam mutlu bir insan olacağım. Özgür olmasam da mutlu olmayı başaracağım. Diğer insanlar kadar, aynı onlar gibi...

Böylece eski benden ne farkım kalır? O nefret ettiğim, sinsilikle suçladığım insan mı olacağım? Hayır. Düşüncelerin, suallerin beni esir almasına müsaade mi edeceğim? Evet. Varsın, alsınlar. Beni birtakım yanlışlıklar, kurnazlıklar esir alacağına; kendi düşüncelerim, kendi suallerim esir alsın. Çün-

kü diğer türlü elde edeceğim sahte bir mutluluktan, yalancı bir gülümsemeden başka bir şey değil. Fakat diğer taraftan, fikirlerim zihnimi kemirirken nasıl mutlu olacağım?

Bence tam burada bir yanlışlık yapıyorum. Tıpkı eski ben gibi davranıyorum ve kendime yanlış soruyu soruyorum. Önemli olan nasıl mutlu olacağım değil, neden mutlu olmam gerektiği. İşte bu noktada saçma olsa da kendimden olan fikirlere sığınmak durumundayım. Mutlu olmam gerekir mi, gerçekten buna ihtiyaç duyuyor muyum? Hayır. Öyleyse neden mutlu olmak istiyorum? Çünkü bana hep mutlu olmam gerektiğini anlattılar, oysa bu bir ihtiyaç değil fakat hepimizin bildiği bir ihtiyaç var: uyku...

Evet, bütün yollar dönüp dolaşıp sana çıkıyor. Beynimin erimesinin sebebi sen misin ey uyku? Her gece senden aman dilememe rağmen beni bu hâle getiren sen misin? Sorunlarım olduğu için mi uyuyamıyorum, yoksa uyuyamadığım için mi sorunlarım var? Yine bitmeyen bir sualler silsilesi...

Etrafımda gördüğüm anormallikler bir düşün mü yoksa? Uyudum ve bir rüyanın içinde kayboldum da haberim mi yok? Böylece insanların garip davranışlarını, birilerinin bizi sürekli kandırmaya çalışmasını ve başımdaki bu ağrıyı mazur görebilirdim fakat korkarım; gördük-

lerim, yaşadıklarım düş değil. Beynimin çatlamak üzere olduğu bir gerçek. Birilerinin bizi kandırdığı gerçek fakat insanlar garip değil, garip olan benim. Ben bu kadar insan içinde yalnızca bir garabetim. Sandığım gibi kıymetli değilim, hiçbir zaman da olmadım. Gariplik kaderimdi benim. Düşüncelerim, suallerim beni ona kavuşturdu. Gariplik beni özgür kılacak, biliyorum. Özgürce uyumak istiyorum.

BEYEFENDİ

Kalınlığa Güzelleme

“...Bir ekin gibidir ki filizini çıkarmış, derken onu kuvvetlendirmiş, derken kalınlaşmış, derken sakları üzerinde bir düze istikamet almış, zürrâ’ın hoşuna gidiyor...”

Normal şartlarda insanlar bağılı oldukları fikirlerle iftihar edebilme yetisine sahipken, hatta müstakil düşünme kabiliyetini yitirmemiş her insan canlısından bunu yapması beklenirken; bizde sahibi olduğumuz fikriyattan ar etmek kronikleşmiştir ne yazık ki: Biz artık ya müstakil düşünmekten uzağızdır yahut insan olmaklığımızdan.

Hilkaten insan olduğumuza ve bunu takiben insanlığımızın belirteci olan bir akla malik olduğumuza göre, geriye müstakil düşünemediğimiz hakikati kalıyor.

Tür itibariyle insan olduğumuz konusunda ihtilaf olmasa da ekserimiz ‘hakkıyla’ insan olamıyor bu meyanda. Zira insanlığımızın hakkını veriyor olmamız ancak fikren müstakil olmamızla kâimdir; fikrinden ar eden kimsenin ise müstakillikinden bahsetmek abes olsa gerektir.

Kronikleşmiş meselemizden bahisle, utangaçlığımızla başlamıştı yazı. Evet, biz utanmaz, birilerinin bizden kaçmasından korkarak, benliğimize düşmanlıkla, benliğimize yabancı kalarak, -ne kadar biz denirse o kadar- kendimizden kaçıyoruz aslında. İnanığımızı yaşamaktan, dik durmaktan korkuyoruz.

(Mesela, başlığın hemen altına iliştiirdiğim yazı aslında bir ayet mealiydi. Ben utan-

mam da, bunu bende görmeniz sizi utandırır da kaçiverirsiniz diye saklamış oldum cümlenin ayet olduğunu aslında.)

Evet, utanmadım, sadece ayet olduğu gerçeğini orda zikretmeyip okumakta olduğunuz satırlara sakladım böylece siz de yazıyı buraya kadar okumuş oldunuz. Şimdi müsaade alma serbestisine sahipsinizdir; kalanlara anlatacağım birkaç sözüm daha vardır ama.

Aklediyor olabilmemiz insan olmamızın gereğidir, akletmekle sair canlılardan ayırırız; demiştik.

Aklı selâmette olan insan; O'na kul olmakla, bir olana bağlanmakla sair şeylere kulluktan kurtulur. Bu bağlılığın gerektirdiği kıvamda durmaya "fikrî müstakillik" demekle bir beis yoktur kanımca. Ve kişi,

müstakilce yaşadığı oranda müstakim kalabilir aslında.

Kâfirin aydınlanma çağı Müslüman üzerine kara bulutlar olarak çökmüş olduğuna göre, bu husus istikametimizi şaşırılmamızdaki ilk unsurdur demekle pek de hata etmiş olmayız herhalde. Sonrasındaysa tedricen yabancılaştırılmışızdır benliğimize, istikametimizi kaybetmişizdir. Yaşantımızı kaybettirdikten sonra fikirlerimizi yaşatabilmeyi de unutturmuşlardır bize. İmanımız gereklerinin yabancıları gibi yaşamakla müntesibi olduğumuz inançlardan da utanmaya başlamışızdır, saklamışızdır bu sebeple içimizde ne varsa. Yaşantıda başlayan diz çökme onların sultasına altına girmekle nihayet bulmuştur. Fikrî müstakillikimizi de kaybetmişizdir. Artık öz benliğimiz bize düşman kesilmiş, biz de öz benliğimizi düşman

kabul etmişizdir.

Aklımızla bulmuş olduğumuz hakikat bizatihi yaşanabilirken biz onu rafa kaldırmak akılsızlığı ve ahlaksızlığında bulunmuş ve bu sonuçla, esasında hakkıyla insan da olamamışızdır: Ne müstakim denilebilir artık bize haliyle; ne de müstakil.

İster bile isteye; ister de farkında olmaksızın, herhangi bir şekilde boyunduruk altına giren kimseler dışında kalanlarca malûmdur ki; kendisine kul olmakla hür olduğumuz Allah, bize nimetin hem şükür hem de tahdis edilesi bir şey olduğunu söyler. Bu emri alan birisi taşımakta olduğu iman nimetini yük görmeyip süs addetmekle kul olur. O nimet, yaşantıyla tahdis edilir; başkalarına aktarmakla o nimete şükredilir.

Bizlerse, iman üzere seyretmekle müstakil olup ancak o imanın gereğini yaşamakla müstakim kalabiliriz.

“Tam manasıyla yapamayacaksınız (ama yine de) istikamet üzere olun.” Buyruğundan hareketle, İslam dışı her dayatma istikamete hâlel getirme girişimidir esasında. Belki de o sebeple; istikamet üzere kalmak, her ne olursa olsun Müslümanın tam manasıyla yerine geti-

remeyeceği bir harekettir. Buna karşın; Rabbim Allah'tır diyen kimse müstakim olmaya çabalamakla da memurdur, 'Müslüman olarak can vermek'le de.

Bu emre, ancak ve ancak iman bağına kalın tutmakla itaat edilir.

Safları her daim sık tutmak gerekir.

“Hidâyete tâbi olanlara selâm olsun!”

KALIN

Üç Kuruşluk Adam

Kordonu yıpranmış, camı içeriden buhar yapmış eski kol saatime baktım. Küçük olan dokuzu biraz geçmiş, büyük olan neredeyse bir ile ikinin arasındaki son çizgiye degecek. Kafamı kaldırdım. Haşlanmış mısır satan suratsız adam yerinde yok. İçinden buharlar yükselen arabanın önünde saçları bembeyaz, buruşmuş bir kadın ağzını tatlı tatlı şapırdatıyor. Damağını yemek istiyormuş gibi.

-Mısırcı!

Ellerini önünde katlamış mısırcıya sesleniyor. Bana da şöyle bir baktı. Kısa bir bakıştı bu. Mısırcı olamayacağıma ne de çabuk karar verdi. Suratsız mısırcıyı etrafta göremeyince ağzını hafifçe açıp kapadı, emektar vücudunu yola paralel şekilde düzeltti. Yavaş ve paytak adımlarla yürümeye başladı. Lanet mısırcının nerede olduğunu pekâlâ biliyorum. Sırasını bekleyen boş minibüste kestiriyor nasipsiz.

Uyumayı çokça sevmemeli. Yani elbette bazıları sevebilir ve yorulana kadar yatabilir. Mısırcı gibi insanlardan söz ediyorum ben. Yani insanlar beş dakikalık boş vaktini ve cebindeki rahatsızlık veren bozuklukları sana verince ihya oluyorsan. Yani bu saatte adımlarını otobüslere ve kalkmak üzere olan feribotlara doğru hızlı hızlı atmıyorsan, on dakikalık şekerlemeyi bile hak etmiyorsun demektir. Senin mısırlarını da ben mi satayım şimdi? Canım her istediğinde köpek gibi olduğum yere çöküp uyuma hakkı bana aittir ancak. Herkes haddini bilmeli değil mi? Şimdi sana göstermez miyim kimin haklı olduğunu:

- Hey! Bir tane mısır, sertlerinden olsun!

Meymenetsiz suratını benden yana çevirdi. Uzunca bir sürelik aldı. Gözlerini açıp kapadı. Sonunda doğruldu ve isteğimi yerine getirmek üzere arabasına

geçti. Yaa! İşte böyle. Dediklerimi yaptırمام bu kadar kolay sana! Bir daha da benimle rekabet etmezsin. Heh! Al bakıyım şu buruşuk beşliği. Üstü de kalsın bakalım. Hatta “Hava bozacak gibi bayım ceketimi ister misiniz?”

Öyle bakakaldı arkamdan. Mısır lezzetli. Hak ettiğini buldu şeytan herif. Böylece cebimde para kalmamış oldu. Yine de yokladım. Birkaç buruşuk fiş, bir tane az kullanılmış kâğıt mendil. İnsan onurunu bu denli yitirecekse yapmayacak o işi. Şu durumda ben olsam para üstünü şöyle ayak ucuna fırlatırdım müşterinin. Cehenneme kadar yolu var. Ama o yapamadı bunu.

Canım gemiye binmek istedi. “Üsküdar-Eminönü 09:30.” Pasoyu bastım. Soğuk makine yetersiz bakiye diye bağırmaya başladı. İnsanlar kaçamak bakışlarla parasızlığımı kınıyorlardı. İyi de ne parası? Yüksek medeniyet görgüm olmasa üstünden atlayabileceğim zavallı bir makinede gözüken birkaç rakam bu. Tek tek baktım bana bakanlara. Bakışlarımı da anlamaz bunlar. Kırmızı kırmızı bağırdı bir süre. Cebimde para yoktu. Pasoda üç kuruş kalmış. Nasıl oldu da tam üç kuruş arttı acaba? Çaresiz uzaklaştım. Üç kuruş dedim. Üç kuruşluk adam. Elimi üç haftalık düzensiz sakalıma attım. Gözlerimi yukarı doğrulttum. Önce gülümsedim sonra bastım kahkahayı. “Üç kuruşluk adam.” Bir ağaca dayandım. Gözlerimden

yaşlar akana kadar güldüm. Ağzımda mısır vardı. Boğulacağım diye korktum. Burnumu çekip yoluma devam ettim. Sahil boyunca minik ataklar halinde kıkırdadım. Tövbeler olsun bazı anneler beni sarhoş sandı. Hava bozacak gibiydi. Yağmurluk giymiş bir emekli elinde oltasıyla ha bire balık çekiyordu. Adamın bıyıkları alevi bıyığı gibiydi. Yanında durdum. Alışkın olsa gerek uzun bir süre öyle izledim. “Rasgele” demediğim için beni cahil sanıyor anlayabiliyorum kaçamak bakışlarından. Yok öyle yağma! Hesabını vereceksin içinden geçirdiklerinin.

-Dün ne çok uyumuşum yahu! Hâlâ kollarım ağrıyor. Çünkü ben kolumu yastığımın altına sokarak uyurum anlarsınız ya. O yüzden ağrıyor tabii. Çok uyku da sanıldığı gibi fayda etmiyor insana.

Ağır ağır başını salladı. Erkenden kalkmayı marifet sanıyor kerata.

-Hayır yani şikayetçi değilim bu durumdan yanlış anlaşılmasın! Hem ben ne kadar istersem o kadar uyurum. Kafamı koyduğum gibi de dalarım uyku ya ha! Böyle bir meziyetim vardır.

Beş tane istavrit birden. Çaparı hakikaten yerinde icat. Dikkatini çekemedim adamın. Kolay rakip değil anlaşılın.

-Hem sen benim kim olduğumu biliyor musun bakalım ihtiyar?

Kaşlarının üzerinden söy-

le bir baktı. Merak ediyordu işte besbelli.

-Ben, ben üç kuruşluk adamım!

Yüzünü bana döndü. Ciddi ciddi bakıştık birkaç saniye. Yüzü şimdi kocamandı adamın. Beyaz bıyıkları daha kocaman. Derinlerden bir şeyler yukarıya kadar sessizce ilerledi. Yaklaştı, ve patladı. Salya sümük gülmeye başladık. Adamın bıyığı bile gülüyordu. Elini omzuma koydu. Omzum balık koktu biraz. Kafasını hafifçe sallayarak

-Üç kuruşluk adam

-Ya, üç kuruşluk adam tabi

Zar zor çıktı gülme nöbetinden. Cebinden naylon bir poşet çıkardı. Sekiz dokuz tane balık koydu içine. Elime tutuşturdu. Sırtımı döndüm. Yoluma devam ettim. Hâlâ güldüğünü duyuyordum arkamdan. İşte böyle alırlar adamın elinden rızkını. Bu bendeki yılan dilden kurtulacak kişi daha anasının karnından doğmadı.

Elimde mavi naylon poşet, sırtımda hafif eskimiş ceket, bacağımda rengi atmış kumaş pantolon. Bir de kol saatim tabii. İş saati olmasına rağmen insanlar sahilde vakit geçiriyorlardı. Parklarda çocuklar sağa sola koşturuyor, anneleri yeni bir sigara daha yakıyordu. Havada bir basıklık vardı. Gayet sıcak olmasına karşın her an buz gibi yağmur düşebilirdi. Bi' üç yüz metre sonra hafif bir rüzgâr başladı. Sonba-

harı kucaklamak istedim. Olduğum yerde durdum. Kollarımı iki yana açtım. Naylon poşet hafifçe sallanıyordu şimdi. Balıkların gözleri biraz kaymıştı. Gözlerimi bir süre kapattım. Geçenler bana bakıyordu, bunu hissediyordum. Gözüme kırmızılı siyahlı bir bakış çarptı. Nerede olduğunu aradım. İki bank ötede bana bakıyordu. Kınayan bir bakış değildi bu. Meraklı da sayılmaz. Yalnızca bakıyordu işte. Elbisesi rüzgârla sakince kıpırdıyordu. Normalde göz göze gelmekten korkmam ben. Ömrüm boyunca böyle olmuştur bu. Ancak kibarlığımdan gözümü kaçırdım. Yanımdaki banka oturdum. Hâlâ bana baktığını hissedebiliyordum. Kalktı, naylon poşeti yere bıraktım. Balıklar iyice ölmüştü. Önümden geçerken hafif gülümsedi. Bir kedi poşete aniden saldırdı. Kaptı götürdü. Sıcaklamıştım, ceketimi çıkardım. Saat on bire geliyordu. Artık orada oturamazdım. Ceketimi işte orada unuttum.

SEMAVER

Genç Werther'in İmanı

Aşk bazen imana vesile, bazen bir tarumar aracı... Bazen de imanın (bir de 'tanrının', bizce sahte olan) ta kendisi.

Kitaba, (kitabın) hazırlayıcısı, “Zavallı Werther'in hikâyesi...” ifadesiyle başlıyor. Zavallı! Burada “zavallı” olan Werther midir yoksa ona emanet edilmiş “Can” mıdır? İnsan o varlığı dilediği vakit kendisinden almak hakkını haiz midir? Ben dilersem eğer, kolumu koparabilir miyim? Hayır, Werther bir zavallı değildir, en azından başına başkalarının getirdikleri vechiyle bakarsak. O, kendi kendine azap etti ve (kabul etmek zorundaysak) kendini zavallı kıldı.

Ne oldu da Werther: “Hayal gücümü yitirdim, doğa artık beni duygulandırmıyor, kitaplar tüylerimi diken diken ediyor” deme ihtiyacı duydu. O, artık aşkının esiri hâline gelmiş, fitrattan

kopmuştu. Gerçek kulu olduğu yaratıcısına değil, bir kıza tapmaya başlamıştı. Zaten bu cümleleri söylemesinden bir evvelki gün, tahayyülünde artık o kızdan kopmadığını beyan etmişti: “Boşuna kollarımı ona doğru açıyorum... Boşuna onu geceleri yatağında arıyorum... Onu binlerce öpücüğe boğuyormuşum... Uyku sarhoşluğuyla emekleyerek ona gidip uyansam...”

Halbuki zamanında gerçek bir mü'mindir Werther: “... bizi kendi suretine göre yaratan Her Şeye Kadir Olan'ın varlığını, sonsuz haz içinde süzülürken bizi koruyan ve aydınlatan Sevgisi Herkese Yeten'in esintisini duyumsuyorum dostum.” Evet, Sevgisi Herkese Yeten'i terk ediş, bir kızdan (ve faniden) medet umuş... Nasıl bir son bekleyebilirsin ki, hüsrandan başka?

İfade etmeli ki Werther akıllı bir adam. Fikren ken-

di ayakları üzerinde durmak ve daha fazla bir koyun gibi güdülmek istemiyor. “Kitaplarını göndereyim mi diye soruyorsun. Tanrı aşkına, bana onlardan bahsetme! Artık ne yönlendirilmek, ne teşvik edilmek, ne de çoşturulmak istiyorum...” Evet, bunu söylüyor söylemesine fakat sığındığı eser bir fani yapıtı değil de ne? “Bu yürek zaten yeterince fırtınalı; benim ninniye ihtiyacım var, bunu da fazlasıyla Homeros'umda buldum. Öfkeli ruhumu sıklıkla onunla yatıştırıyorum...” Kalbi tatmin etmek için ne kötü ilaç! Zaten sonu felaketle bitmedi mi? Vefatından bahsetmiyorum, her bir nefis tadacak onu. Ölüm yoludur onun asıl musibeti. Hatta o da değil, onu ölüme götüren yoldur asıl. Sevgisi Herkese Yeten'i bırakıp, hem de onu bilir ve bulmuş iken, yerine fani bir kızcağızı koydu. Sevgisi iki erkeğe dahi yetmeyen ve yetemeyecek bir varlığı...

Werther gerçeği bilmeyecek kadar cahil değildi. “O bir

melek! Laf işte! Herkes kendisinin için böyle demez mi? Onun ne kadar mükemmel olduğunu, niçin mükemmel olduğunu sana anlatabilecek durumda değilim; kısacası o bütün duygularımı esir almış durumda.” O seni esir almış değil; sen kendini ona teslim ettin Werther, teslim olunacak varlığı terk edip ve sen asla onun mükemmel olduğunu anlatabilecek bir duruma da gelemezdin. Olmayan bir şeyi olur göstermek olur bu, ki sen yalancı biri değilsin. Senin gözlerinde mükemmel bir vücut olabilir fakat Vücudu Zorunlu Olan onu kusurlu kılmışsa, senin kudretin yoktur ötesine.

Genç Werther imanla küfür arasında bocalarken bir yerde daha iman taşkını yaşamıştı: “Biz insanlar güzel günlerin azlığından, kötü günlerinse çokluğundan sık sık yakınıyoruz. Bana kalırsa bu doğru bir bakış açısı değil. Tanrı'nın bize her gün sunduğu güzel şeylerin tadını çıkaracak kadar kalbimizin kapıları açık

olursa, başımıza gelen kötü şeylere katlanacak gücümüz olur.” Esirlikten kendisini azat ettiği sayılı anlardan birinde ağzından çıkmış güzel sözler. Arkasında bir meydan okuyuş saklı ve bir iddia. Peki kendisi sınındığı vakit bu sözünü ettiği işi yapabilmiş mi? Zaten bu konuşmanın devamında “...kimse denemeden gücünün sınırlarını bilemez...” diyor beyefendi. Mesele kendisi olunca iş başka türlü...

Bir başka hakiki iman haykırışını çok daha ileriki bir zamanda görüyoruz. Hakkı olduğunu iddia ettiği bir miktar parayı Birleşik Hollanda Cumhuriyeti'nden alamayan aklı dengesi bozuk bir adamı gören Werther onun nezdinde tüm insanlara hitaben kendi kendine şunları söylüyor: “...Mutluluğunun eksikliğini dünyevi bir nedene bağlayabilen aziz mahluk! Hissetmiyorsun, felaketinin paramparça kalbinde, bozulmuş aklında yattığını hissetmiyorsun. Dünyanın bütün kralları bir araya gelse bile sana

yardım edemez.” Evet, Werther, bütün bu sözleri sarf ettin ama yine bir kadın için intihar ettin.

Seni anlamak istiyorum, zorluyorum. Aşkı tatsaydın böyle konuşmazdın demeyesin, Herkese Sevgisi Yeten'e sığın. Sana veda mahiyetinde en nihayetinde diyebileceğim tek şey, senin de söylediğin şey: “Birbirimizi anlamadan, vedalaştık. Bu dünyada birinin diğerini anlaması o kadar kolay bir şey değil.”

BARSLANİD

Leylandi

Soğğun tir tir titrettiği bir gecede etrafımda evlerine gidip yastığa başını koyar koymaz uyuma hayali kuran ufak bir insan kalabalığı bulunuyordu. O gün büyük bir endişe ve korku ile doluydum. Yapmam gerekenleri yapmadan önce yapmak istediklerimi yapmak için yoğun uğraş verdiğim günlerin ortasındaydım ve sonuca o kadar yaklaşmıştım ki yapmak istediğim şeyin gerçekleşmiş olma ihtimalinin hayaliyle kıvanç duyuyordum.

Sürekli oradan oraya koşuşturma, zihnin yorgunluğu, olmadık anda çıkan olmadık işler beni bunaltmıştı. Bir lahza dahi olsa içinde bulunduğum ortamdan uzaklaşıp, kendimi düşüncelerin esiri konumundan kurtarıp sessiz ve sakin bir ortamda kendimi dinlemek istiyordum. Yalnız kalmak tavsiye edilmese bile, ki şu an içinde bulunduğumuz modern yaşam içerisinde kişinin kendisini soyutlayıp kendini kendine bırakması neredeyse imkân-

sızdır, insanın içinde biriktirmiş olduğu yaşam kırıntılarının muhasebesini tutup önündeki günlerin hesabını yapmak için yalnız kalması ve tefekkür ile hemhal olması bir ihtiyaçtır.

Ben bu düşünceler içerisinde debelenirken etrafımdaki kalabalık azalmaya başladı. Herkes gelen otobüslere teker teker binip sıcak yuvasının yolunu tutuyordu. Her ne kadar paraya ihtiyacı olmayan birisi olsam da nakit kabul etmeyen otobüsler yüzünden o an dolmuş beklemekteydim ve yirmi beş dakikadır dolmuş bekliyordum. İstemediğim zaman önümde beliren dolmuş o gün sanki sırf ben yuvama dönmeyeyim diye gelmiyordu. Artık çekilmez bir hâle gelen beklemek çıldırtıyordu beni. Düşünmeden adım atmaya başladım. Nereye gittiğimi bilmeden yürüyordum kaldırımında. Karşıdan gelen arabaların farları gözümü kamaştırıyordu. Kararan gökyüzüyle beraber geceyi aydınlatan binaların

ve lambaların ışıkları boğuyordu beni adeta. Başım ağrımaya, kafam ağırlaşmaya başlamıştı.

Hiç düşünmeden bir sokağa girdim. Sokağın sağında ancak bir kişinin sığabileceği ufak bir kaldırımdan yürümeye çalışıyordum. Kafamda bir ıslaklık hissettim. Yağmur serpiştiriyordu. Montumun kapüşonuyla başımı örtüp adımlarımı sıklaştırdım. Sıklaştırdım ama yağmur hızlanmıyordu. Yağmuru seyretmeyi, sesini dinlemeyi çok sevsem de bir o kadar da ıslanmaktan nefret ettiğim için sağ tarafımda bulunan bohem apartmanın saçağına sığındım. Tahminime göre bu apartman 1900'lü yılların başlarından itibaren İstanbul'un bu fakir ve sanat dolu (sakini olan fakir Güneydoğulu halk hiç öyle düşünmese de medya ve gençler öyle sıfatlandırıyor) semtine şahitlik ediyor. Apartmanın duvarında Rumca bir yazı vardı. Belki de Rumların burada bıraktığı son eserdi bu apartman. Rumların bu bölgeyi kaçarcasına terk edip canlarını kurtardıklarını öğrendiğimde nasıl iki yüzlü bir şehirde yaşadığımı anlamıştım. "Bu şehrin bir cenneti bir de cehennemi var." Bu cümleyi sekiz dokuz sene önce çocukluk arkadaşşıma, bir Ramazan gecesi, İstanbul'dan dönüş yolunda söylemiştim. Değerli bir arkadaşımın babası da birkaç ay evvel şöyle demişti: "Şu insanlar (kendisinin pastanesinde tatlılarımızı yerken dışarıda, camın arka tarafında yürüyüp

geçen insanları göstererek) yaşadıklarını zannediyorlar. Ama bu insanlar çalışıp, harcıyıp, tuvalete gidip, uyumaktan başka bir şey yapmıyorlar. Oysaki insan eğer bir amaç, bir hedef, bir ülkü için yaşamalı. Hiç olmasa basit bir şey için bile yaşamıyorsa yaşamasının bir anlamı var mıdır?"

Bir an duraksayıp gözümü diktiğim Arnavut kaldırımından bakışlarımı çektim. Etrafıma göz gezdirmeye başladım. Nazarıma saçağına sığındığım apartmanın kapısı çarptı. Kapının her iki yanında kaldırımın yarısını kaplayacak büyüklükte birer leylandi vardı. Bu bitkiler apartmanın girişini birkaç adım da olsa uzatıp daha hoş bir görünüme bü-rüyordu. Sağ tarafımda bulunan leylandiye biraz daha dikkatli bakınca arkasından sarımtırak bir ışığın sızdığını fark ettim. Yağmur damlalarının saçlarımı ıslatmasını göze alarak leylandiye yaklaştım. Leylandiyi aralayınca dış tarafında güvenlik maksadıyla orada olduğunu tahmin ettiğim demirler bulunan bir pençere ile karşılaştım. Leylandinin bir görevi de perdelik olmalı ki pencereden dairenin içerisi gözüküyordu. Yağmurda kalmış, evine varamamış ve öğrenci olan bana içerisi çok müthiş bir yer olarak gözüktü.

Manzara sıcacıktı. İçeriye göz attığımda sol tarafta sanki duvarlara gölge oyunu yaparmışçasına yanan bir şömine; yerde hangi hayvana ait olduğunu bile-

mediğim bir post; karşı duvarda modern diye tabir edebileceğimiz, ağzına kadar dolu, masif rafli ve merdivenli bir kitaplık; kitaplığın bir iki adım önünde yine modern diyebileceğimiz, kolları olmayan, kahverengi bir kanepede vardı. Kanepenin üzerinde ise kıvrılıp adeta bir tüy yumağı haline gelen bir köpek uyuyordu. Odanın sıcaklığıyla hayal kurarken kanepede uyumakta olan köpeğin gözlerini açıp başını kaldırmasıyla kendime geldim ve göz göze geldik; hiç istifimizi bozmadan birbirimize bakıyorduk. Hâlâ şömine yanıyor, duvarlarda gölgeler dans ediyordu. Köpeğin kahverengi göz bebeklerinde kendimi görüyordum sanki kocaman bana bakan göz bebekleri... İçinde kendimi bulduğum gözler bir hayvanındı ve o dilsiz varlık sadece bana bakarak çok şey anlatıyordu.

Tarifi imkânsız duygularla yoğrulurken sokaktan geçen otomobilin sesiyle irkildim. Ar-

tık gitme vakti gelmişti. Saatiime baktım. Artık ne otobüs ne de dolmuş geçerci. Yürümek düşmüştü payıma. Kocaman kahverengi gözlere bir daha baktım. Misafirini uğurlayan bir ev sahibi edasıyla bana bakıyordu. Allah'a ısmarladık, dedim. Bende duygu yoğunluğu oluşturup kalıcı bir iz bırakan her mekândan bir hatıra almayı alışkanlık haline getirmiş biri olarak yanımdaki leylandiden bir parça koparıp cüzdanımdaki iki onluğun arasına koydum. Ne zaman ümitsizliğe düşsem ne zaman çekilmez gelse hayat kopardığım leylandi parçasına bakar umutla dolarım ve şu an bu hikâyeyi yazarken kitap dolu masamın sol tarafında o leylandi parçası bana eşlik ediyor...

KUTLU

Acılara Dayanamamak

İnsanlar sevdikleri ya da sevmeseler de rahat yaşayabildikleri işleri seçerler ama benim öyle bir şansım hiç olmadı. Bu işte ancak benim gibi sefiller çalışır. Sırtımda yüküm bu akşam üstü yine yollardayım. Tek yoldaşım ise yırtık hırkam. Günüm güzel geçiyor açıkçası. Çoktan kendime akşam uyuyabileceğim bir park buldum. Yüküm ağır, yolum zahmetli ve bayır. Havanın normal olduğu bir günde çıksam terden sıırılsıklam olacağım bir bayır çıkıyorum ama bir damla bile terlemiyorum. Çünkü hava her zamankinden daha bir zemheri bugün. Yanık türküler dolanmış dilime etrafıma baka baka yürüyorum. Pis bir sokaktan geçiyorum. Sokaklarda yaşayan biri olmama rağmen korkuyorum buradan. Sanki bu sokakta insan yaşamıyor gibi. Hiçbir canlı belirtisi, hiçbir ses hissedilmiyor. Hissettiğim tek şey etraftaki çöplerin mide bulandırıcı kokusu. Kendimi bu sokaktan dışarı atmak için adımlarımı hızlandırıyorum. Sonunda arabaların geçtiği bir yola

çıkıyorum. Karşıya hızla geçiyor, başka bir sokağa dalıyorum. Bu sokak sağlıklı sollu dükkanlarla dolu, ne ararsan var. Ağır ağır ilerliyorum, çok bir yolum kalmadı zaten. Şu sırtımdaki yükü sahibine ulaştırıp bir minibüsle uyumak için beğendiğim parka gideceğim. Bu yürüdüğüm sokağın kaldırımları çok dar, ortada da bir araba yolu var. İnsanlar genelde benden rahatsız olurlar bu nedenle araba yolundan yürüyorum. Karşıdan gelen bir araç yavaşlıyor üzerime gelirken arabadaki şık giyimli adam kafasını camdan çıkartıp “Çekilsene ulan pis herif! İnsan gibi kaldırımdan yürüsene!” deyip kafasını içeri sokuyor. Bir kırgınlık ve buruklukla kaldırıma çıkıyorum. Böyle paspal giyimli olmasam daha düzgün konuşacağına eminim ama insanlar çok önyargılılar, onlardan daha alt düzey birini gördüklerinde ona acıymıyorlar, onların duyguları yokmuş gibi davranıyorlar. Onları yadırgayamam tabi, ben de olsam onlar gibi davranırdım sanırım. Tam ben

bunları düşünürken beş genç yanımdan geçerken bana gülüp benimle alay ediyor. Çok da canımı yakmıyor bu sözler, alıştım artık hor görülmeye. Kafamı kaldırıp onlara bakmıyorum bile. Yoluma daha hızlı adımlarla devam ediyorum. Bir kız ve babasını görüyorum ileride, gülüp eğleniyorlar. Kız çok mutlu, babası ona bir şeker almış. Babası başını okşuyor, bağrına basıyor yavrusunu. Bu duyguyu nasıl da özlemişim, uzun zamandır karşılaşmamıştım böyle mutlu ailelerle. Giderek yaklaşıyorum onlara. Artık tam yanlarından geçecekken kız benden korkuyor ve ağlamaya başlıyor. Babası kızını ağlattığımı düşünerek bana bağıyor ve beni ittiriyor. Sırtımdaki yükü birlikte yere yığılıyorum. Bütün taşıdığım mal etrafa yayılmış, bacağımda da bir acı hissediyorum. Yavaşça yerden doğrulup yükümü topluyorum. Ağır ağır yoluma devam etmeye başlıyorum fakat bacağımda çok ağrıyor. Topallayarak sonunda malları teslim edeceğim yere varıyorum. İşveren kişi bana geç kaldığımı söyleyerek bağıyor ve bu yüzden anlaştığımız paranın yalnızca üçte ikisini veriyor. Ona neden geç kaldığımı anlatmaya çalışsam da beni dinlemiyor ve beni kovarak kapısını kapatıyor. En azından artık akşam karnımı doyuracak bir ekmek alabileceğim. Minibüs durağına doğru topallayarak ilerlerken bu saatte hâlâ açık bir fırın görüyorum. Kapanmak üzere olan fırına girip bir ekmek rica ediyorum. Fırıncı

çok nazik birisi. Bana hemen bir ekmek sarıyor ve ardından beni daha önce buralarda görmediğini söyleyip ne iş yaptığımı soruyor. Ben de ona hamal olduğumu buraya mal getirdiğimi söylüyorum. Fırıncı bu habere çok seviniyor ve bana ertesi gün mal alması gerektiğinden fakat aracı bozulduğu için gidemediğinden bahsediyor. Bir kâğıt uzatıyor, kâğıtta ise adres yazılı. O adrese gidip yarın öğlene kadar ona un getirebilir miyim diye soruyor. Gösterdiği adres gitmek üzere olduğum parka çok yakın olduğu için yapabileceğimi söyleyip adres yazılı kâğıdı alıyorum. İyi günler dileyip dükkândan ayrılıyorum. Minibüs durağına varmak üzereyim ve ileride gelen bir minibüs görüyorum. Yetişmek için koşmaya çalışıyorum bacağımda sancıya sancıya yetişiyorum fakat bu sefer de minibüs şoförü beni kıyafetimden ötürü arca almayacağını söyleyip yoluna devam ediyor. Kederli bir şekilde durağa oturuyorum. Oturunca ne kadar çok yorulduğumu fark ediyorum. İçim geçiyor adeta, çenemin titremesi duruyor. Buz kesilmiş vücudumu acı bir sıcaklık kaplıyor, göz kapaklarım yavaşça kapanıyor. Karanlığın ortasında bembeyaz bir ışık görüyorum. O ışık ki ne kadar da sıcacık o ışığa adeta koşarcasına gidiyorum. Artık benden huzurlusu yok bu dünyada.

ERRAN

Mantık Safsataları

İnsan sosyal bir varlıktır. Yani çevresindeki öteki insanlar ile birlikte yaşar ve etkileşim kurar. Bu etkileşimin sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesi için birtakım şartlar gereklidir. Bireylerin ortak bir dilde konuşmaları, anlaşılabilir bir dilde konuşması vs. Ancak bireylerin iletişim için aynı dili kullanması gibi şartlar çoğu insan tarafından bilinse de televizyon ve sosyal medya da dahil olmak üzere çevremizdeki tartışmalarda defalarca şahit olduğumuz gibi sağlıklı bir iletişimin en büyük düşmanlarından biri olan mantık safsataları çoğu insan tarafından bilinmemektedir. Pek çok mantık safsatası mevcut olsa da bu yazıda hepsini ele alamayacağımız için toplumsal hayattaki en yaygın olanlarını ele almaya çalışacağız.

1. Adam Karalama (Saldırı Safsatası)

Bu mantık safsatası en yaygın mantık safsatasıdır. Önce safsatayı anlatıp ondan sonra da

birtakım örnekler ortaya koymaya çalışacağız. Bu safsatayı şimdi kısaca özetleyelim:

X ve Y isimlerinde iki kişi birbirleriyle bir düşüncüyü tartışmaktadırlar. X kişisi Y kişinin düşüncesinin yanlış olduğunu iddia eder çünkü Y kişisi kötü bir kişidir. Yani düşüncenin yanlışlığını kanıtlamak için o düşüncüyü ileri süren şahsa saldırılması durumuna saldırı safsatası denir. Bu durumun neden bir safsata olduğunun kanıtlanması gerekirse şu şekilde anlatılabilir. X kişinin yaptığı mantıksal olarak yanlıştır çünkü Y kişinin öne sürdüğü düşünce Y kişisinden bağımsızdır. Misal bir kişiye saat sorulduğunda o kişinin kadın-erkek, beyaz-siyah olduğuna veya hangi dine mensup olduğuna dikkat etmeyiz çünkü saatin kaç olduğu bilgisi onu söyleyenden bağımsızdır. Ancak bu safsata saatin dünyanın herhangi bir bölgesinde kaç olması gibi nesnel bilgilerin yanı sıra öznel görüşleri

de kapsar. Örnek: Bir kişi gördüğü bir göl manzarasının estetik açıdan güzel olduğunu öne sürerse o kişinin sıfatlarına bakılmaz, düşüncesinin doğru olup olmadığına bakılır. Safsatayı aşağı yukarı anladıysak birkaç tartışma örneği ortaya koyup bunları inceleyebiliriz. X, Y, Z kişileri bir moderatör eşliğinde bir tartışma grubundadırlar. Y ve Z kişilerinin görüşleri birbirine yakın olup X kişisini eleştirmektedirler. X kişisi tartışmada köşeye sıkıştığı bir noktada Y kişisine “Sen Abdülhamid’i savundun” ve Z kişisine “Sen döneksin” dediğini duyarsak güleriz. Buradaki durumu gülünç bulmamızın sebebi buradaki sarıh mantık safsatasıdır; çünkü şu bir gerçektir ki kişinin Abdülhamid’i savunması veya dönem olması o kişinin ortaya koyduğu görüşün yanlış olduğunu göstermez. Burada bu mantık safsatasına şöyle bir eleştiri getirilebilir: Peki yalancı ve güvenilmez olduğu herkes tarafından bilinen bir kişinin ortaya koyduğu düşünce için de aynı şeyleri söyleyebilir miyiz? Bu aslında iyi bir eleştiri gibi gözükse de hangi yargının öncelikli olduğunu kavrayabilirsek durumu açıklığa kavuşturabiliriz. Kişi öne sürdüğü düşünceler ardı ardına yanlış ve hatalı olduğu için güvenilmez sıfatını kazanır, kişi güvenilmez olduğu için düşünceleri hatalı değildir. Yani buradaki denklemi şu şekilde özetlersek X kişisinin düşüncesi hatalıdır. Düşünceleri

hatalı ve çelişkili olan kişiler güvenilmezdir. X kişisi güvenilmezdir Burada hangi yargının önce geldiğini görünce durum açıklığa kavuşuyor.

2.Yanlış Temellendirme Safsatası

Adından da anlaşılacağı üzere bu mantık hatası birbiri ile ilgisi olmayan iki olguyu, aralarında sebep-sonuç ilişkisi kurma vasıtası ile yapılır. Bu ilişki ilk bakışta gerçekmiş gibi görünebilir zira tesadüfi olarak iki olgu alakadar gösterilebilir. Şimdi vereceğimiz örnek ile durum açıklığa kavuşacaktır. X kişisi diyor ki: Küresel ısınma son yıllarda iyice arttı ve aynı zamanda korsanların sayısı da azaldı dolayısıyla korsanlar küresel ısınmayı durduran, dünyayı serinleten kişilerdir. Verilen örnekteki hata açıkça fark edilse de bu mantık hatası genelde en çok gözden kaçan safsatadır çünkü çoğu zaman sebep sonuç zinciri bağlantılı görülse de aralarında bir ilişki olmadan da birbirleriyle bağlantılı görülebilirler.

3.Yanlış İkilem (Siyah-Beyaz) Safsatası

Bu mantık safsatası bütün yargıların siyah-beyaz olduğunu gri ya da başka bir renk olmadığını zannetmektir. Bu safsata mantık ilminin temel yasalarından olan üçüncü hâlin imkânsızlığı ile çelişmemektedir çünkü üçüncü hâlin imkânsızlığı yasası adından da anlaşılacağı üzere üçüncü halin imkansız olduğu

durumlarda geçerlidir. Bir şeyin var olup olmaması gibi konular da sadece iki durum söz konusu iken bu durum elbette bütün yargılar için geçerli değildir. Örneği de şu şekilde verebiliriz: X kişisi Y kişisine niçin alkol kullandığını sorduğunda “Müslüman değilim” cevabını aldığı zaman o kişi için dinsiz olduğu kanısına varırsa bu safsataya düşmüş olur; çünkü o kişi başka bir dinin mensubu da olabilir. Mantık denklemi olarak da şöyle gösterebiliriz Ya X ya Y doğrudur. (ikisi de yanlış ya da ikisi de doğru olabilir.) X yanlıştır. O halde Y doğrudur.

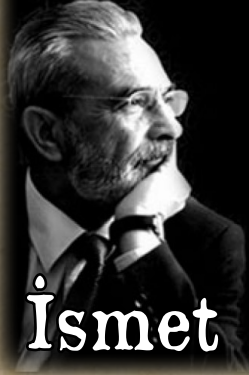
4.Bütünleme ve İndirgeme Safsataları

Adından da anlaşılacağı üzere bu safsatalar herhangi bir yargının parçadan bütüne ya da bütünden parçaya aktarılması ile yapılır. Bütünleme hatasını şu şekilde ifade edebiliriz. X bütünü meydana getiren parçalar Y özelliğine sahiptir. O zaman X bütünü de Y özelliğine sahiptir. Örnek: İnsanlar atomlardan oluşur,

atomlar renksizdir. O halde insanlar da renksizdir. İndirgeme safsatasını ise şu şekilde ifade edebiliriz X bütünü Y özelliğine sahiptir. O halde X bütünü meydana getiren parçalar da Y özelliğine sahiptir. Örnek: Arabalar demirden meydana gelir. Arabalar hızlıdır. O halde demirler hızlıdır.

ALBÂNÎ

İsmet Özel Fasişt midir?

Bir gün bunu yapacağım aklıma gelmezdi; evet, kağıdım ve kalemimle birlikte oturdum, bir zamanlar -hazırlıkta bir gece saat 3 gibiydi galiba- değerli bir abimle fikri münakaşaların kalbinde -Mescid-i BAİHL'de- tartışırken aksini savunduğum, daha doğrusu işin aslını bilmediğimden yalnızca karaladığım, büyük Türk şairi İsmet Özel'i müdafaaya çalışacağım. Yazı başlarken şunu ifade edeyim ki ben şairin tüm fikirlerini harfiyen kabul ediyordum değilim. Fikri yapısından etkilediğimiz düşünürlerin tüm söylediklerini kabul edecek değiliz. Eğer böyle yapıyorsak kendi fikir dünyamızı oluşturamayız. Filhakika şair, birçok konuda yerinde güncel açıklamalar yapmakla birlikte onun tarihsel süreç içerisinde kadükleşmiş öngörülerde bulunduğu söylenebilir.

İsmet Özel hakkında yazmamın temel sebebi kendisi hakkında belli periyotlarla eski videolarının gündeme getirilerek

linç çalışmaları yapılması. Özel öyle bir düşünür ki sahip çıkana yok. Herkese belli başlı konularda karşı çıkmışlığı var. Elbette bunu diğer tarafa yaranmak olarak algılayanlar da olacaktır. Bunun yanlış bir algı olduğu şairin kemik siyasi çevrelerce asla korunmayışından anlayabilirsiniz. Bu siyasi oluşum ve kişiler kendilerine hoş gözükme çalışan birçok sanatçı ve fikir adamını kanatları altına almıştır. Sonuç olarak İsmet Özel, bu savunmasız hâli ve marjinal fikir yapısı ile, yıldızı sönen sözde aydınlarımızın "üzerine basalım da boyumuz gözüksün" dedikleri bir basamak haline geldi. Söylediğim gibi belirli periyotlarla başka başka yüzler tarafından gerçekleştirilen bu bilinçli linç çoğu zaman faillerine istedikleri infial ve irtifayı sağladı.

Atış tahtasında resmi olmasının bir sebebi de marjinal fikirleri demiştik. Ancak burada kasıtlı bir hata yaptım. Aslında

bu hatayı kasıtlı olarak bizler farklı fikirleri cezaya mahkûm birer suç hâline getirdiğimizde yaptık. Ayrıca İsmet Özel'in farklı konulardaki düşüncelerini birleştirerek kurduğu bütünsel dünya biz Türkiye Müslümanları tarafından dikkatle incelenip üzerinde durulmaya değerdir. Burada yine tabiiyetten bahsetmiyorum. Buna inanmayabilir hatta karşısına yeni fikirler koyabilirsiniz. Ancak bu fikirleri şairin kendince kurduğu sahada yapabilirsiniz. Bu metodolojik bir adaptür. Her fikir kendi tarihsel gerçekliğinde ve kendi oluşum sahasında incelenir. Örnek verecek olursak tüm turunçgillerin limon ismini taşıdığını iddia eden ve diğer tüm meyveleri armut olarak kabul ettiğini söyleyen bir bilim adamını çalışmasının bir bölümünde elmalara armut dediği için yadırgayamazsınız. Bu bilim adamı elma ile armudun farkını elbette bilir. Ancak burada olay ne elmadır ne de armut.

İşte düşünüşe geçmiş birta-

kım aydın müsveddesinin de kötü niyeti buna benzer. İsmet Özel'in birçok fikri defalarca eleştirilmiştir. Bu yazıda hepsi hakkında düşüncemi söylemeyeceğim. Zaten bunlara cevap vermeye ne şairin ne de benim ömrüm yetmez. Ancak güncel olması hasebiyle İsmet Bey'in Türklük anlayışı hakkında bir şeyler yazmak isterim. Zira bu fikir ortaya atıldığından beri birileri tarafından sürekli eleştirilmiştir. Yazarı bir kez dahi okumamış insanların bu fikir hakkında eleştiri yaptığını göz önünde bulundurursak fikrin ortaya atılıp geliştirildiği kitapları okumuş biri olarak herhalde benim bir şeyler yazmam da tuhaf karşılanmayacaktır.

Öncelikle tez bizden bir şeyi kabul etmemizi istiyor: Dünya üzerinde iki millet vardır. Bunlar Türkler ve diğerleridir. Türkler özünde Müslümanlığı temsil eder. Diğerlerinin bu yüzyıldaki en güçlü formu Amerika olduğuna göre diğerlerine Amerikan demekte bir beis yoktur. As-

lında Türk tanımlaması da aynı bakış açısıyla yapılmıştır. Diğerlerinin tarihte gördüğü en güçlü Müslüman formu Türk'tür. -Bunun dayanağı farklı gayrimüslim yazarların geçmişten beri Müslüman kavimlerden kökenleri Türk olmasa dahi metinlerinde Türkler olarak bahsetmeleridir. -Yani birbiriyle iç içe geçmiş bir akıl yürütmenin sonucu olarak bu söyleme ulaşılmıştır. Neticede dünyada iki millet vardır. Burada şu soruyu sormak lazım gelir: Dünyadaki milliyetçi oluşumların temelleri dine mi yoksa kökene mi dayanır? Sorunun cevabını verdikten sonra kendinize şunu sorunuz: Ümmetçilik nedir?

Türkiye'de senelerce pasifize edilmeye çalışılan Ümmetçilik küfrün tek millet olduğu fikri üzerine kurulmuştur. Bu bir Müslümanın kabul etmesi gereken hakikattir. Küfrün tek millet olduğunun kabulü sonrası ikinci adım Müslümanların milleti nedir sorusudur. Bir vücudun azaları olan Müslümanlar Allah'ın "Müminler ancak birbirlerinin kardeşidir" hitabının muhataplarıdır. O halde her ne kadar farklı kavimler olarak yaratılıp yeryüzüne dağıtılmış olsalar da ayrılmaz bir bütündürler. Küfrü tek millet olarak kabul eden görüşün kurtuluş için yegâne çözümü bir olmaktır.

Tüm bunlar ışığında gönül rahatlığıyla söyleyebiliriz ki İsmet Özel'in Kalın Türk tanımı bir milliyetçi görüş değildir. Bu görüşü ille bir kalıba sokmak niyetindey-

sek bu kalıp birebir uyuşmamakla birlikte Ümmetçilik fikri olacaktır.

Mezunu olduğum güzide okulumun pek zeki öğrencilerine naçizane önerim İsmet Özel şiirleri okumalarıdır. Fikirlerini de başkalarından öğrenmeyiniz. İlle de sevmeyeceğim düşman olacağım diyorsanız bu yazıma da güvenmeyiniz ve KİTAP OKUYUNUZ.

YÂRE

Hiçliğin Paradoksal Tanımı

Hiçlik yokluğun ve varlığın toplamıdır gibi bir cümle felsefe literatüründe bulunmakta imiş. Peki , nasıl oluyor da varlık ve yokluk gibi iki zıt kavram aynı kelimedede vücut ve mana bulabiliyor? Hiçlik kavramını bütün varlığın ve bütün yokluğun toplamı şeklinde yorumlamak yanlıştır. Hiçlik yokluğun belirtkesi/imesi/sembolüdür. Dilsel bir imgesidir. Her belirtkenin bir varlık oluşuyla da yokluk gibi bir kavram varlıkta vucüt buluyor. O halde felsefe sihirli cümlelerinden biri ile çok ince bir oyun oynuyor bizlere.

Meselâ “0” (sıfır) matematikte yokluğu sembolize eder. Öyle ise “0” (sıfır) yok mudur? Belâ mevcuttur o halde varlığın bir parçasıdır . Varlığın kavramlarıyla yokluğu anlamaya çalışan insanın ürettiği bir belirtkedir. Matematiğin felsefenin bir çıktısı olduğunu göz önünde bulundu-

rursak aynı durumun felsefe için de geçerli olması kaçınılmazdır.

Yokluğu kavrayamayan insan ona varlıktan bir kılıf bir sembol addederek somutlaştırıyor. Ama kimse bu sembole ne varlık ne yokluk ismini koyamıyor. Dolayısı ile özel bir tanım “hiçlik” kavramı ortaya konuyor. Bu durumda ise hiçlik yokluk kavramı ile varlıktan bir kalıbın/ imgenin toplamı oluyor.

SUYYAH FENNAN

Ev

Hmm, nereden başlasam acaba? Başlangıcından mı yoksa bitişimden mi, sevincinden mi yoksa hüznümden mi? Ne de olsa hepsi bir başlangıç bu ömre, farklı kelimelerle kurulan aynı cümleler. Tabii diyeceksiniz şimdi: “Kimsin bre sen! Ne bu boş söz, tatava? Ne bu boş kelimeli anlamsız laflar?” Şöyle tanıtayım o zaman ben kendimi: Ben sessizliğin sesiyim. Suskun zannedilenleri duyan kulağım ben. Ben bir mezarım. Heh! Evet, oyum ben. Hani şu her gün gördüğün ama duymadığın mezarım ben. Gelecekteki evim ben. Sana bir şeyler anlatmaya geldim. Bilmeni istedim ki ne yaşıyorum ben ne görüyorum ne de duyuyorum. Nasıl yazıyorlar insanlar yeni öykülerini? Neyse o zaman sana öykülerimden bir tanesini anlatayım. Bir gün bir cenaze geldi buraya. Yağmurlu bir gün. Her yer çamur, her yer üzgün ve sessiz. Aynı filmlerdeki gibi değil mi? Nerden bildiğimi soracaksan bilmeni isterim ki hikâyeler anlattığımız çocuklarınız her zaman

o sıcak yataklarında kalmayabilirler... Neyse, yağmur içinde bir tabut getiriyorlar. Önde genç bir adam... Yirmi beş, yirmi altı yaş en fazla. Yavaş adımlarla tabutu taşıyor. Ayakkabıları tamamen çamur ama umurunda da değil gibi gözüküyor. Yüzünden akanlar, yağmur damlası mı yoksa bitmek tükenmek bilmeyen göz yaşları mı fark edilmiyor. Ayakta zor duruyor, düşmüyor. Bitmesini istiyor her şeyin ama sırası gelmemiş henüz. Tabutu okşuyor. Sanki canlıymış gibi okşuyor yavaşça ama hafif kızgın, severek ama hafif kırılgan bir şekilde. Bazı şeylerin farkında olmaktan korkarcasına. Düşünüyor. Biliyor bitti, gitti artık. Yok. Hatırlıyor en son anını gülümseyişini, öpüşünü, kokusunu. Daha her şey yeni gibi. O da herkes gibi şaşkın. Herkes böyle olur aslında. “Bitmeyecek” der, “Gitmeyeceğiz, hep beraberiz.” Sonra uzun yeşil bir çizgi... Bir bakarlar ki yağın yağmurun altında sonlarındalar. Baştalar ama farklı satırdalar. İki de birbirlerini yalnız bırak-

tıkları için kızıyorlar fakat bunu ikisi de bilmiyor. Tabutu taşıyan diğer kişiler tabutu indirmek istiyor ama adam çökmüyor. Çünkü biliyor bu onu son tutuşu, son okşayışı! Diğer insanlar geliyor etraftan hemen. “Neden!” diyor adam sessizce. Sonra tekrarlıyor bağırarak “Neden! Neden bu kadar erken? Neden?” Yaşlar boşalıyor gözünden, toprağıma düşüyor yavaşça, damla damla. Sakinleşiyor adam. Açıyorlar tabutu. Bembeyaz bir kefen, her şeyden arınmış. Birkaç ay önceki gelinliğine benzetiyorlar teyzeler, onlar da ağlıyor. İyi biriydi herhalde diyorum ölü için, seveni çokmuş. Sonra yine adama bakıyorum. Cesedi bana verirken o kadar duygusuz ki sanki daha deminki adam o değilmiş gibi. Gözleri birden doluyor, bırakmıyor kefeni, ayrılmıyor ondan. Sonra diğerleri yine ayırıyor onu kefenden, sevdiğinden. Ayrılıyor mezardan, mezarlıktan, ondan. Her gün ziyarete geliyor, çiçekler dikiyor, bitkileri temizliyor, ağlıyor, gülüyor ama yine onunla. Her zaman hayal ettiği gibi her gün onunla, hissediyor onu bende, biliyor hâlâ orada. Aradan aylar, yıllar geçiyor. Yine bir güz yağmuru şarıl şarıl yağıyor. Görmeniz sanki gök yarılmış da suyunu boşaltıyor. Yaprakların sarıldığına doluyor yağmur damlaları. Yine yalnızım çoğu zamanki gibi. Birden o adam görünüyor uzaktan. Bayağıdır görmüyordum. Artık işi şehir dışında mıymış neymiş? Geçen geldiğinde anlatmıştı

zeytin gözlüsüne. Ondan sonra yaklaşık bir mevsim geçti. Otlar büyüdü, çiçeklerim yenildi güze, her tarafım turuncu bir elbise ile kaplandı. O da değişmiş anlaşılabilir. Sakal bırakmış, gözlerinin altındaki morluklar azalmış veya yeni yeni oluşuyor. Ağlıyor ama bu sefer eminim ağlıyor hem de nasıl ağlama mahcubiyetle, kızgınlığın, özlemle bıkkınlığın, aşkla yorgunluğun sesi ile ağlıyor. Bir gök bir de o ağlıyor sanki o an dünyada. Yaklaşıyor, koşarak geliyor bana doğru ama eskisi gibi değil, farklı bir duruşu, ayrı bir özlemi var gibi. Yaklaşıyor iyice ve patlıyor birden “Ver artık şu kalbimi geri ver! Ver artık... Sevemiyorum hiçbir şeyi... Ver kalbimi artık lütfen...” Sesi gittikçe sessizleşiyor ve dizinin üzerine çöküyor. Ağlıyor, ağlıyor. Kaldırıyor kafasını, onlarca kez özür diliyor ama yorulmuş, belli oluyor. Artık özlemi benim kucaklarımdakine değil onu ilk gördüğündeki duyguya, onu bana verirken onu engelleyen duyguya, aşka. Ağlıyor, ağlıyor ve gidiyor. Sona doğru belki aşka doğru ama biliyor aşk sadece bir kere tadılır ve onun aşkı şu an bende yaşıyor. İşte böyle, biz de bunları yaşıyoruz. Hayatımızda bazen öylece bakıp gittiğimiz yerlerdeki yaşamlar birden öykünüz olabiliyor ve bu öykünün de baş karakteri siz oluyorsunuz. Bakıyorsanız görün, görüyorsanız düşünün, düşünürseniz bilin.

HERHANGİBİRİ

Acı

Güneş batıyordu. Selim, iki eli paltosunun cebinde, içine işleyen ve kemiklerini sızlatan soğuk rüzgârdan korunmaya çalışıyordu. Etrafına bakınınca hayat hakkında hiçbir fikirleri olmayan, tek dertleri sabah okula gitmek olan küçük çocukları gördü. Bir evin duvarına yaslanmış, hararetili hararetili bir konuyu tartışıyorlardı. Kendi çocukluğu aklına geldi. Kendisi çelimsiz ve güçsüz biri olduğu için top oynarken hep o kaleye geçirilirdi. Sağına yol kenarında bulunduğu gri bir kaldırım taşı, soluna ise evden getirdiği eskimiş ve giyilemez durumda bir çift ayakkabı koyardı. İşte kalesi hazırды. Sağ taraftan bir ses duymasına rağmen umursamadan devam etti. Ses yinelenince kendisine seslenenin Metin Bakkal olduğunu anladı. Küçükken bayramlarda harçlık topladıkça ona gider, almadığını bırakmazdı. Selim duymamış gibi yaparak adımlarını hızlandırdı ve daha hiçbir tanıdığı tarafından

rahatsız edilmemek için kapüşonunu örttü.

İşte siyah demir kapı karşısındaydı. Yolun ne çabuk bittiğine hayret etti. Artık elini cebinden çıkarması gerektiği için mutsuz bir şekilde cebinden anahtarları alıp, kilidi açtığında kendisini basık ve boğucu bir binanın içinde buldu. Ama o bunlara hiç aldırmamıştı. Çünkü bütün hayatı zaten burada geçmişti. Zamanında bütün akrabaları bu binada kalırken, hepsi bu bunaltıcı bina ve dar, tehlikeli ve yeşilin olmadığı sokaklardan sıkılıp daha nezih ortamlara taşınmıştı.

Selim sakin sakin merdivenleri çıkmaya başladı. Hiçbir şey düşünmemeye çalışıyordu. Etrafındaki her şeye karşı tepkisiz ve ilgisizdi. Bir kat çıktıktan sonra dairesinin kilidini açtı ve içeriye ilk adımını attı. Ama ayakkabılarının hâlâ ayağında olduğunu fark edip kendine kızmaya başladı. Son zamanlarda sık sık

bir şeyleri unutuyordu. Ayakkabılarını çıkarıp içeri girdi ve onları hemen girişte soldaki ahşap ayakkabılığa koydu.

İçerisi oldukça küçük ve dağınıktı. Zaten eve bir süredir Selim'den başkası da girmemişti. İki eskimiş kırmızı ve bazı kısımları çürümeye başlamış kanepe, tahtadan bir raf ve demir bir kitaplıktan oluşan salona doğru ilerledi. Rafın üzerindeki ahşap, kenarları işlemeli tablo ilgisini çekti. Eline alıp incelemeye başladı.

Tabloda yirmi beş, otuz yaşlarında, orta boylu ama sıska, siyah saçlı bir adam vardı. Selim babasını hiç tanımamıştı. Kendisi çok küçükken bir trafik kazasında vefat ettiğini biliyordu ve babası hakkında kafasında sadece küçük anı parçacıkları kalmıştı. Bunun dışında babası ile ilgili her şeyi ona hem analık hem babalık yapan annesinden öğrenmişti.

Gözü ahşap tablonun sağındaki plastik, ucuz tabloya kaydı. Uzun, kahverengi saçlı orta yaşlarda bir kadın ve on yaşlarında bir çocuk... Selim'in gözünden bir damla yaş geldi. Annesini kansere kurban vereli daha bir hafta olmamıştı. Aklına annesiyle ilgili anıları geldi. Küçükken bir oyuncağı aldırmaq için ağlamış, yalvarmış, annesi de dayanamayıp almıştı. Salıncakta sallanırken düşüp başını vurmuş, annesi telaşlanıp hemen onu hastaneye götürmüştü. Anılar sanki beynine hücum ediyordu. Selim tüm

bunları unutmak, hatırlamamak istedi. Kafasına akın akın gelen bu düşüncelerden kurtulamıyordu. Kendine tokat attı, kafasını yumruklamaya başladı ama aklından bir türlü annesini çıkaramadı. Bir şeylerle uğraşmak için kitabını alıp okumaya başladı ama annesiyle beraber okuduğu kitaplar aklına geldi. Okuduğu kitapları annesine nasıl heyecanlı heyecanlı anlatırdı. Kitabı bir kenara fırlattı. Bugün yaptığı kahvaltıyı hatırladı. Dolapta bulunduğu kahvaltılıklarla derme çatma bir şeyler hazırlamaya çalışmıştı. Ama ona en çok acı veren kahvaltısını yaparken karşısında annesini görememek olmuştu. Evden çıkarken arkasından el sallayan kimsenin olmayışı... Selim acı çekiyordu. İçini yakan bu düşüncelerden kurtulamıyordu. Ama birden durdu. Artık bu acıdan kurtulacaktı.

Kapı zorla kırıldı. Bir süredir okula gitmeyen ve mahallede görülmeyen genci merak eden mahalleli onu arayıp bulamamış, polise haber vermişti. Polisler içeri girdiğinde onları yana yatık taburenin üstünde, boynunu kendi bağladığı halata teslim etmiş genç karşıladı.

NECM

Polina

Ah polina
Şu karabulutları gördün mü
Silik beyaz kar tanelerini
Şubatın keskin ayazını
Hissettin mi narin parmaklarında
Rüzgâr mı götürdü papatya kokulu atkını
Üşüdü mü kızıl yanakların
Kırmızı mermerler gülümserken dolunaya
Bir çocuk ağlıyor göklerden
Bahçeleri yeşerten
Tiz ve cılız sesiyle
Fatih camii kadar ıssız yüreğim
Davudi bir sesleniştir toprak çağlara
Duyuyor musun
Kan istiyor toprak polina
Sıcak ve beri kan
Bu kaskatı ve soğuk yel
Kaç annenin ıglığını taşıyor
Kaç yıldız sönmüş geceden

Şubatta kar
Kara kuru çocukların üstüne yağar
Ayakları çıplaktır
Siperleri iniktir yağlı kasketlerinin
Kurşunlu geceye karşı
Karanlık örter günahları
Sabah ezanıyla huzur bulur ruhlarımız
Bir devrimin ayak sesleri düğümlenir boğazlara
Yutkunamaz haykırırlar
Karanlık ve kusmuk kokan sokaklara
Kir tutmayan beyaz yakalara
Göğüsleri deşen şarapnel parçalarına
Ve şehirlere
Üzerlerine toz bulutu taşıyan
Açlığa
Ve köhne yalnızlığa
Haydi durma
Yumruk havaya
Kursaklarımızda koşan atlılar
Mavi beyaz göklere
Miğferleri tunçtan
Ellerinde mızraklar
Bir kuru fırça
Ve dünden kalan boya

Ah polina benim için ağlar mısın
Bir ayrılık türküsü tutturur musun arkamdan

Güneş yalın tepelerden doğarken
Günün minesini solmadan
Şakaklarımı örseleyen nefreti
Ellerimde hissettim
Saba ve hüseyini makamları
Karişirken kulaklarımda
Kazdım
İpil ipil yağarken yağmur
Tozlu saçlarıma
Kazma kürekle olmaz
Avuçlarımla
Tırnaklarımla
Gözlerim kararınca
Ellerim kanayınca
Yüzüm morarınca kadar
Kazdım
Ancak öyle temizlenir ağulanmış toprak

Üşüyorum polina
Üzerimi örter misin

HAYYAM

Karalama

Erimiş taşlardan türedi
insanlık, bitkiler, hayvanlık
Ölümden saklanan olmadı
toprak oldular
Kor hâlinde akan nehirlerden kül yetiştiren ağaçlara
hükümranlığını zamanın
yıkan olmadı henüz
Bildiğim
zaman diyarının özeğine
gidip dönen var değildir
Zamana gözlerimi akıttığımda
zaman gözlerimi akıttığında
bileceğim uçan kuşların aerodinamiğini
bileceğim
yayılgan kedilerin tırtırını
Elbet ki görünecektir bana
elektriğin sureti, atomik yapısı varlığın
Cürmüm meşhud olur elbet
Düşeliden beri dünyanın
güneş etrafında kaç dönüşü var
bileceğim.
Yüz be yüzken tealayla ben
solursam bir terazîyi
yanık yanaklarına düşerken
saçları yarin ve kızıl şarabı bahçelerin
bana bilgisi gelecektir
Planck uzunluğu neyle meşgul
andromeda ne hâldedir
izafiyet teorisi ne yapmaktadır
orbitalinden kopmuş elektronlar avucumdayken

şimşekler çaktırım
Dudağımın kenarındaki kıvrım belli edecek kimliğimi
tanırsanız
el sallayın

Bilmem bunun üzerine söz kaldı mı
Palavradım bu şiiri kendim için
kattım karıştırdım
Ne duyduysam bilimin
sahipsiz çocuklarından ve mahzun
sürekli göz devirmiş
sol bacağı sağın altında kalarak
aşınmış
ve çene kasları en son
beş yaşında çalışmış
konuşup duymayan kendini ve idraksiz
yayvan ağızlardan!
Elbet her şey malumdur fakat
neden sorusu
hiç sorulmamıştır bireysel anlamında
Cihanı kurtarmadan evvel
dayalı odun olmanın
idraki yoktur kimsede
Nihayet aşk bir hormondan
edebiyat yalandan ibaret
kalacaktır
Gözler elbet kalbin aynasıdır
lazer ameliyatıysa
kalbi yakmayacaktır

MERDÜMGİRİZ

Canavar

Beni bir canavar belleyen yaşamak
İşte bugün benden kaçan kendisidir
Uzun ve telaşlı bekleyişlerimin
Ağız dolusu küfürler eşliğinde kesilmesi
Onun yüzündendir
Oysa fikrimden sakındığım
Aman kirlenmesin diye sarıp sarmaladığım
Sona doğru giden serüvenimin başı
İşte bugünü
Yaşamak

Kafamda binbir tilki kuyruğunda teneke
Başa dönmeye bilmem
Aklım da başa gelmeyebilir
Sonsuz bir uçurum sanki infiali
Yardım isteyecek gücü kaldıysa bendeki benim
Yardım et
İstedim böyle olsun çiçekler açsın kabir
Yardım et
Ben kendi ölümü parça parça ettim
Sorgu sual ileride şimdi sırası değil
Başlamak bir umutla beklediğim
Yaşamaya

Yorulдум, beklemeyeceğim
Örselenmek pahası içimi oyan zehir
Kalk git desem nereye nasıl kim
Kal desem tadı kalmadı
Sussam kaçsam yine olmuyor
Zehir beni bellemiş bir vakit
Zehrin zevki zerk etmekse
Ve ben işte bir canavar
Varsın kaçsın yaşamak benden
Benim saatim kardeşimi şaşkırtmaya
Ve her gün ölmeye kurulu
Beni yaşatan da öldüren de
Zehir

Yazgı diyor buna kardeşim ekseri
Ya ben bilmiyorum ya o avutuyor beni
Aldanmak istiyorum bir kere olsun
Toprak altında saklı olanı
Avucumun içindeki rahmeti
İstemiyor artık gözlerim
Gözlerim bir kini büyötmeyi yeğliyor
Susmak ve kaçmak tam da bana göre
Gözlerin gözlerin nerde

Ecnebi gözleri biriktirmiş için
Yaşamak haydi bir şarkı söyle içinden
Bana bir şeyler hatırlat
Dirilt beni yeni ölümlere
Katlimden bir parça kalsın sende
Benden bir yaşayış aldın demek
Suç işledin en masum ehrenle
Beni vurdun gnahkrlarla birlikte
Tırpanlar batırdın bgrme bgrme
Acaba hangi yznle yaptın bunu
Beni canavar belleyen yüzün nice
Ve nerde amayı bekleyen iekler
Tabutumun stnde

Demek yaşamak beni mahrum bırakacakmış
Ben ki gelmiş ve geçmiş insanlar içinden
Olanca melankolyasıyla sıyrılan
Ben ki bazı işlerde ısrarcıyım
Ama yaşamak mevzunda değil
Yorulduğ artık beklemekten
Ve bu iş ziyadesiyle bir sineği andırıyor
Artık kanalizasyondan mikrop kapan
Puf breğini seven şairin cismindeyim
Varsın gitsin yaşamak benden ne çıkar
Gayri istemem görmek yüzünü
Ondandır gelmedim bu pazar günü
Benden ekinirmiş görür msn a dostlar
Burada aklıma bir beddua geldi
Ederdim
"Eğer sevmek bana
Mahzun durmayı
ğretmeseydi."

Şiirin nerede biteceğini halen öğrenemedim
Gayet ciddi işlerim arasında
Buna vakit ayırmak aklıma gelmedi
Bu sabah Arthur Schopenhauer'den tartıştık
Kahvaltı yaptım öğlen vakti, 13 bültenini takip ettim
Orhan Veli Nietzsche okudu mu acaba hiç
Bunu geçirdim aklımdan
Acaba hiç elem duymamam
Bir hissizlik alameti mi
Hakikat buysa zatıma ilahi bir hediyedir
Değilse eğer delilik çevreliyor beni
Bunca zaman beni akıllı belleyen kardeşim
Ahmaklığımınla karşılaşılıyor
Bense bu işe başlarken hissetmişim
Ah evet akranlarım yapar böyle ben değil
İşe biter ve herkes ben söylemişim der
Bir kez olsun ben kullanayım bu bileti
Biletimi kesene göz ucuyla bakayım
Trenim başka soğuk kentlerde dursun
Bu şehir hiç tekin değil

Uzaklar diyor dilim gitmek ne kadar zor olabilir?
Saat 4.20'dir
İşte bu kadar zor
I Shall Wait "In the Still Watches of Night, For You"

YÂRE

Ömür İmtihanı

Ey yoldaş! Bir gün bir yolcu olursun.
Yolculuğa çıkma salahiyetin varsa
İçine gireceğin şeraitin
Her türlü külfetine razı olursun.

Yaşadığın mekânın insanları
Gönüllerinden geldiğince feryat ederler
"Yolcudur Abbas, bağlasan durmaz!" diye.
Arkandan ağıt yakarlar dönmezsün diye.

Toprağa beyhude yere iz bırakma,
Toprağa hem gönlünü hem de namını bırak.
Al yanaklarından akan teri görüyorum,
Yürümenin sancısını çekiyorsun, biliyorum.

Yoluna çıkan ilk menzilde istirahati
Mumla arıyorsun, anlıyorum.
Zira çorap söküşü gibi gitmez
Sırtına yüklediğin bu vazife, biliyorum.

MÜMTAZ

Paltomda İs Kokusu

Gök kapalı
Gözlerim yıldızların ayırdına varmak
için kör
Paltomda is kokusu
geçmiş kışlardan kalma
Damarlarımda coşkun akan kan
Hayatı bütün diriliği ile hissedem
bacaklarım
Ve bir hülyâyı haber veren
dimâğım
İki çocuk yaşar içimde
Biri uslu, uykulu, coşkun ve yorgun
Bir diğeri uslanmaz bir yaramaz.
Paltosunda is kokusu
geçmiş kışlardan kalma
Karşısında bir yıldız
Karanlıklar arasında
bir çift kör gözün
Görebileceği kadar parlak.
Bir tufan, bir kasırga içinde
Ha koptu ha kopacak

Coşkun seher rüzgârları
Eser benliğimde.
Zihnimden, dudaklarımdan
Düşer de bir kor
Ruhumda hırçın bir ateş,
peydâh oluverir.

Ağzımda bir mücadelenin aykırı şarkıları
Bacaklarımda gençliğimden bir iz
Sırtımda is kokan paltom
geçmiş kışlardan kalma .
Ruhum mücahid oluveriyor
Afgan dağlarında.
İçimdeki uslu, yorgun çocuğu öldürüyor
İçimdeki haylaz delikanlı.
Mışkin.

Muhtacım Affına

Affet saat üç bense uyanığım
Senden uzaklarda secdesiz başım
Alem dağılmış ben ki dağılmışım
Uyanırken bir hayale dalmışım

Hiç kimsem yokmuş anladım yanımda
Şu sessiz yığında bir tek başıma
Ezilirken bunca yükün altında
Rahman ve Rahim yetişti imdada

Yalvarsam da yakarsam da nafiye
Nefsim aldırır mı her türlü meyle
Bata çıka usandım ihsan eyle
Böyle geçiyor ömür bir ah ile

Yıllar masalmış anlatılıp bitti
Ayıplar, günahlar hep yıktı gitti
Masumiyetim yandı yekten yitti
Titreyip umuyorum affetmeni

MENKUD

Gözyaşlarımla gençlik için ağladım
Buna rağmen ne ağlamak
Ne de vaveyla etmek fayda vermedi
Üzuldüm tüm gençler adına
Saçları ağaracak çünkü
başlarında kına...

Daldan sıyırdıkları gibi kâğıdı
Gençliğimi sıyırdılar benliğimden
Beni soydular ve ben
henüz delikanlı çağımdaydım.

Şimdi isterim ki
Gençliğim geri dönsün
Geri dönsün de ben ona
Ne halde olduğumu anlatayım...

EBÜ'L-ATAHİYE

Çevirenler: Riyâzî / Beyefendi

Tabutumuz

Tabutumuz karanlık dostlar
Biraz ağır ve örtüsü pis
Taşıyanlar kambur
Ağızlarında yalandan dualar
Ezberletilmiş ve gönülsüz

Tabutumuz sağlam değil dostlar
Tahtası çürük, şekli biçimsiz
Cenazemizde gülenler
Ağlayanımızdan çok mu olur dersiniz?

Kefenimiz beyaz dostlar
Beyaz ve kokulu
Ardındaki kara ete inat beyaz
Leş parçasına inat kokulu

Tabutumuz karanlık dostlar
Biraz ağır ve örtüsü pis
Temiz kalan ise yalnız
Bir bez parçası annelerimizin başlarında
Ve ona damlayan
Hüzün kadar ağır
gözyaşları

MUKADDİM

Ana Renk

Öldürdüler
Kırmızı ağladı
Aşkı kullandılar
Ben uyanamadan
Tutuşturdular
Yandım demeden
Söndürdüler
Kokunu aldım bir an
Damlattılar
Damıtılmış pisliklerini
Tam gördüm dedim seni
Gözlerin suçluydu
Zamanın alevi
Kurutmuştu iki pınarı
Soyundular
Ten rengi parladı tuvalde
Fırça didikleli yığınları
Ve ressam beğendi
Son rötuşları

TIRINK

Pir-i Şirin'il Hâdim

Şirin idin oldun imdi hademe
Eridin aktın kademe kademe
Sakın ola bize Gargamel deme
Uzağız her türlü beni ademe

Sen ol müridi masmavi bir Pirin
Kalsın üstünde türlü necis, irin
Solsun rengin, çıkmasa dahi kirin
Ne olursa olsun kal sen hep şirin

Serkeş şirin, nahoş şirin, hoş şirin
Őaşı şirin, sarhoş şirin, hoş şirin
Durma sakın, nefeslenme, koş şirin
Okusa da, yazsa da hep boş şirin...

BEYEFENDİ

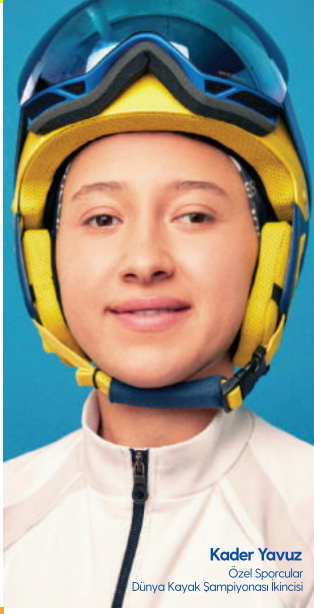

Çizim: Râsim

Kader'in şampiyonluk ihtimali...

Biz o ihtimal için
çalışıyoruz.

Kader Yavuz
Özel Sporcular
Dünya Kayak Şampiyonası İkincisi

Emre'nin sessizliğin sesi olma ihtimali...

Biz o ihtimal için
çalışıyoruz.

Emre Beyyusufoğlu
Türkealli Diyalog Müzesi
Sessizlikte Diyalog Rehberi

Şahika'nın kod yazma ihtimali...

Biz o ihtimal için
çalışıyoruz.

Dr. Şahika Betül Yaylı
Geleceği Yazan Kadınlar Birincisi

Biz ihtimalleri kapsıyoruz.

Aybars'ın robot yapma ihtimali...

Biz o ihtimal için
çalışıyoruz.

Aybars Kuzu
Zeka Gücü Öğrencisi

Funda'nın engelleri aşma ihtimali...

Biz o ihtimal için
çalışıyoruz.

Funda Ceylan
İstikme Engeller Okulu
Müzik Öğretmeni

Karanlık

Tok bir ses, kapkaranlık
Duydum defalarca aynı sesi
Yine bir umut doğdu içime
Sanki çıkacaktım bu karanlık hücreden
Ve de kanacaktım yıllardır görmediğim,
Gökyüzüne, kuşlara, güneşe
Gerçi demiyorlar mıydı
Yakında çıkacaksın buradan
Ama yılların da verdiği ağırlık,
Katlanamıyorum artık bu işkenceye
Tok bir ses, kapkaranlık
Duvarı yumrukluyorum,
Belki bir kıvılcım çıkar da
Bu zifiri karanlığı dindirir diye
Yoktu
Kendimi asacak urganım bile
Ya da gerek yoktu urgana
Karanlıklar yeterdi beni boğmaya
Artık hayal bile edemiyorum ışığı
Belki çıktığımda küsecekti bana güneş
Ona doya doya bakmak için gözlerimi açtığımda
Kapanacaktı gözlerim
Dönecektim eski karanlığıma

OLDUKÇA KALIN

